

TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 22

Indhold

- **AKTUELT I MARKEN**
 - Goldfodsyge
 - Høst af vinterraps
 - Nedvisning
- **REGLER OG TILSKUD**
 - Arealer med PLG-Tilsagn må tidligst slås den 21. juni 2025
 - Frist for syn af særlige typer af udstyr til udbringning af planteværnsmidler, inkl. sneglepiller

AKTUELT I MARKEN

Goldfodsyge

Af planterådgiver Henrik Otto Clement

Der ses Goldfodsyge i en del hvedemarker nu, hvor forfrugten har været korn. Goldfodsyge er en sædskiftesygdom som er meget tabsgivende ved kraftige angreb.

Høst af vinterraps

Af planterådgiver Henrik Otto Clement

Der er rigtigt meget, der taler for direkte høst af raps. SAGRO anbefaler, at du overvejer direkte høst, også selvom du plejer at få skårlagt din raps.

Nogle af de begrundelser, der er for valg af skårlægning, er uens vækst, mange kamiller og risiko for dryssetab.

Selvom mange marker kan være uens, f.eks. som følge af klimatiske forhold, har de allerfleste sorter skulpeopspringsresistens. Landsforsøgene har tidligere vist, at sorter med skulpeopspringsresistens kan opretholde udbyttet 2-4 uger efter det optimale høsttidspunkt.

Kamillerne er holdt godt nede i de fleste marker, især hvor Belkar har været benyttet i efteråret, og er dermed ikke et problem ret mange steder.

Det er vigtigt, at rapsen høstes på det rigtige tidspunkt, så man opnår det største frøudbytte af standardkvalitet. Flertallet af vinterrapssorterne på markedet har resistens mod skulpeopspring, og er ikke så udsatte for dryssepild. Er du i tvivl om din sort har skulpeopspringsresistens, kan du for de fleste af sorterne, se det i vores oversigt over rapssorter.

Årets høst af vinterraps har en høj værdi, og det taler også for ikke at skårlægge vinterrapsen og risikere et stort skår, som ligger og har svært ved at tørre, i tilfælde af regn. Som nævnt er risikoen for skulpeopspring meget lille med de nye sorter, og så længe nogle frø er grønne, vil der fortsat være vækst i udbyttet, og dermed er det vores anbefaling at høste direkte.

Timing af høsttidspunktet

Det optimale tidspunkt for direkte høst er, når alle frø er sorte. Skal der skårlægges er det ca. 10 dage tidligere. Men der vil normalt være behov for tørring af frøet på dette tidspunkt. Ved at vente yderligere nogle dage, vil det som regel være muligt at høste rapsen så tør, at der ikke er behov for tørring. Ældre forsøg har hhv. vist at olieindholdet er stabilt i høstperioden, mens et andet forsøg viste en tilvækst på 88 kg frø pr. ha pr. dag og samtidig en lille stigning i olieindholdet. Dette taler, for at høste eller skårlægge på et tidspunkt, som har tilladt mest muligt tilvækst uden dog at risikere dryssetab.

Valget af skårlægning eller direkte høst afhænger af faktorer, som variationen i markens modning, sortens dryssefasthed, hvor vindudsat marken er og vejrudsigten. Som tidligere nævnt vurderer vi, at der generelt ikke er grund til at skårlægge i år.

Risikoen for tab som følge af en for tidlig direkte høst, nedvisning eller skårlægning må formodes at være størst i marker eller sorter, der modner langsomt og under kølige forhold.

Direkte høst

Direkte høst skal gennemføres, når frøene er sorte. Det vil oftest være 10-14 dage efter det normale tidspunkt for skårlægning.

Følgende forhold styrker beslutningen om direkte høst:

- afgrøden er kraftig eller passende i leje
- der er sidekniv på mejetærskeren
- afgrøden er ren (fri for ukrudt og grønne plantedele)
- den høstede vare kan tørres straks efter tærskning

Der bør som minimum være monteret sidekniv i den ene side af skærebordet. Overvej at få maskinstationen til at høste, hvis din mejetærsker ikke er udstyret til det, frem for skårlægning.

Skårlægning

Rapsen skal skårlægges, når afgrøden har et gulligt skær og ca. halvdelen af frøene er blevet sorte, se figur 1.

I marker med uens modnende afgrøder kan skårlægning gennemføres i op til 1 uge senere end normalt uden væsentligt tab af frø. Hvis rapsen når at blive for moden inden den skårlægges, kan skårlægningen med fordel gennemføres efter at duggen er faldet, så skulperne er fugtige og har mindre tendens til at springe op. I f.eks. grubbesåede afgrøder, hvor rækkeafstanden er stor, kan skåret falde ned mellem stubbene, så der kommer mindre luft ind under afgrøden med en ringere tørring til følge.

Figur 1 Det ideelle tidspunkt for skårlægning er, når de fleste frø endnu er grønne i den øverste tredjedel af skulperne på top- og sideskud. I den midterste tredjedel har de fleste frø skiftet fra grønlig til rød/brun farve. Og i den nederste tredjedel er frøene brunlige til sorte (kilde: SEGES).

Nedvisning

Af planterådgiver Henrik Otto Clement

Det er ikke længere tilladt at nedvisne før høst, medmindre det er pletter med rod ukrudt på samme måde som i korn. Det er dog ikke rentabelt at køre i rapsen.

Det bør overvejes at nedvisne efter høst, inden etablering af vintersæd, hvis der skulle være et behov. F.eks. hvor pletter af vinterrapsen er udvintret.

Ved reduceret jordbehandling kan det være relevant at nedvisne åbne pletter lige umiddelbart efter høst, og som altid hele marken inden etablering af ny afgrøde. Husk, at flere glyphosatmidler ikke må anvendes mere end 1 gang pr. år. Der skal skiftes til et andet middel med et andet reg. nr., hvis der køres 2 gange med glyphosat.

REGLER OG TILSKUD

Arealer med PLG-Tilsagn må tidligst slås den 21. juni 2025

Af planterådgiver Peter Siebert

Slæt på arealer med tilsagn til pleje af græs- og naturarealer, må tidligst tages fra den 21. juni 2025.

For arealer med tilsagn om Pleje af græs- og naturarealer (PLG-Tilsagn) med slæt er der en forpligtelse til at tage minimum ét slæt pr. år for at overholde betingelserne for tilsagnet. Slæt betyder i denne forbindelse, at græsset bjærges. For PLG-tilsagn med forpligtelse til afgræsning kan afgræsningen kombineres med slæt, så længe hovedforpligtelsen til afgræsning opfyldes.

- For alle PLG-tilsagn gælder, at arealerne tidligst må slås den 21. juni 2025. For arealer tilmeldt med afgræsningstypen "ekstensiv afgræsning" gælder der særlige regler for afpudsning af arealet.
- For PLG-tilsagn med forpligtelse til slæt skal der tages slæt på arealet minimum én gang i perioden den 21. juni til den 15. september for at overholde tilsagnsbetingelserne.

PLG-tilsagn er 5-årige tilsagn og betingelserne skal overholdes i hele den 5-årige periode. Hvis betingelserne ikke overholdes, risikerer du krav om tilbagebetaling af tidligere års støtte fra tilsagnet, hvorfor det selvsagt er vigtigt at overholde betingelserne i tilsagnet.

PLG-tilsagn har tilsagnskode 66 og 67 (tilsagn givet 2023 eller tidligere) eller nyere tilsagn med tilsagnskode 68 og 69 (start 1. januar 2024). I Fællesskemaet anmeldes PLG-tilsagn som udgangspunkt med afgrødekode 247, 252 eller 318.

Er du i tvivl om, hvad der gælder på dine arealer, kan du kontakte din planterådgiver eller ringe ind på hovednummeret til SAGRO og blive omstillet til en planterådgiver.

SAGRO har telefonnummer 7021 2040.

Frist for syn af særlige typer af udstyr til udbringning af planteværnsmidler, inkl. sneglepiller

Af planterådgiver Henrik Otto Clement

Lige en reminder om at det er inden d. 1. juli særlige typer af udstyr skal være godkendt for at kunne anvendes lovligt. Læs mere i TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 17.